

2024 m.

VšĮ „Žmogaus teisių ir demokratijos švietimo instituto“

METINĖ VEIKLOS ATASKAITA

Įstaigos veiklos tikslai, uždaviniai

Įstaigos įstatuose nurodyti šie veiklos tikslai:

- mažumų teisių apsauga ir integracija;
- nacionalinio, pilietinio ir kultūrinio identiteto vystymas;
- neformalus ugdymas;
- nusikalstamumo prevencija;
- pagalba nevyriausybinėms organizacijoms;
- pažeidžiamų socialinių grupių integracija;
- pilietinis ugdymas;
- profesinis tobulinimas;
- savanoriškos veiklos skatinimas ir organizavimas;
- socialinė apsauga;
- socialinė pagalba;
- tarptautinis bendradarbiavimas;
- teisėtvara;
- vartotojų teisių apsauga;
- verslo skatinimas; vietos bendruomenių vystymas;
- žmogaus ir pilietinių teisių apsauga.

Įstaigos uždaviniai:

- kurti ir įgyvendinti programas, skirtas mažumų integracijai į visuomenę;
- įgyvendinti žmogaus teisių švietimo programas, kurti žmogaus teisių švietimo įrankius;
- skatinti pilietinį aktyvumą, pilietinę atsakomybę ir dalyvavimą visuomeniniame gyvenime;
- organizuoti mokymus ir kursus, skirtus neformaliai ugdymui;
- skatinti bendruomenių saugumą.

Žmogaus teisių gidas

Įgyvendinant uždavinius, įstaiga 2024 m. Lietuvoje pradėjo valdyti Žmogaus teisių gido platformą.

Prieinamas 11-oje valstybių, Gidas per konkrečias temas aiškina kaip veikia žmogaus teisės. Apie teises sužinoti galima pasirinkus konkrečią temą ar kasdienę gyvenimo situaciją.

Gidas padeda suprasti, kur ir kaip galima kreiptis, jei manote, kad jūsų teisės buvo pažeistos. Kiekviena tema turi dalį, kurioje paaiškinami žingsniai, kurių reiktų imtis, jei manote, kad jūsų teisės pažeistos.

Gidas pateikia nuorodas į reikšmingus Lietuvos ir tarptautinius teisės aktus, teismų praktiką ir papildomus dokumentus.

Gidas suteikia galimybę pasitikrinti savo žmogaus teisių žinias prieš ar po mokymosi. Tai galite padaryti atlikdami testus skirtingose Gido temose.

Nauja Gide

2024 m. Žmogaus teisių gide publikuota nauja tema apie prekybą žmonėmis.

Taip pat, atsižvelgiant į Lietuvoje įvykusias reformas įvairiose srityse, seniau paskelbtos Gido temos buvo peržiūrėtos ir jose atnaujinta informacija bei pateikti papildomi šaltiniai, įskaitant šias temas:

- Migracija ir prieglobstis
- Smurtas artimoje aplinkoje
- Įkalintųjų teisės
- Sveikata
- Šeima

Siekiant užtikrinti, kad gyventojai Gide rastu aktualias organizacijas, kurios gali jiems padėti susidūrus su galimais žmogaus teisių pažeidimais, papildyta Gido tema apie organizacijas, kurios gali padėti.

Atsižvelgiant į rusakalbių Lietuvos gyventojų poreikius, praplėstas prieinamo Gido turinio rusu kalba sąrašas.

Gido teismų praktikos dalis papildyta naujausia Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika bei naujomis teismų sprendimų santraukomis.

2024 m. su partneriais pradėtos rengti naujos Gido temos, skirtos technologijoms bei aplinkos apsaugai, kurias planuojama paskelbti 2025 m.

Gido pasiekiamumas ir palaikymas

2024 m. Žmogaus teisių gidą Lietuvoje per mėnesį vidutiniškai aplanko virš 11 tūkst. lankytojų. Tai antras dažniausiai lankomas Gidas iš egzistuojančių 11-oje valstybių.

Dažniausiai Gidas sulaukia lankytojų iš Lietuvos, Rusijos, Jungtinės Karalystės, Baltarusijos, Kazachstano, Ukrainos, Vokietijos, Jungtinių Amerikos Valstijų.

Pastebima, kad neretai Gidas Lietuvoje ir kitose valstybėse veikia kaip globalus įrankis žmogaus teisių švietimui, nes jo informacija naudojasi ir gyventojai iš nedemokratiškos valstybių, siekiant suprasti savo padėtį ir galimus žmogaus teisių pažeidimus.

Populiariausi Gido puslapiai (įvairiomis kalbomis):

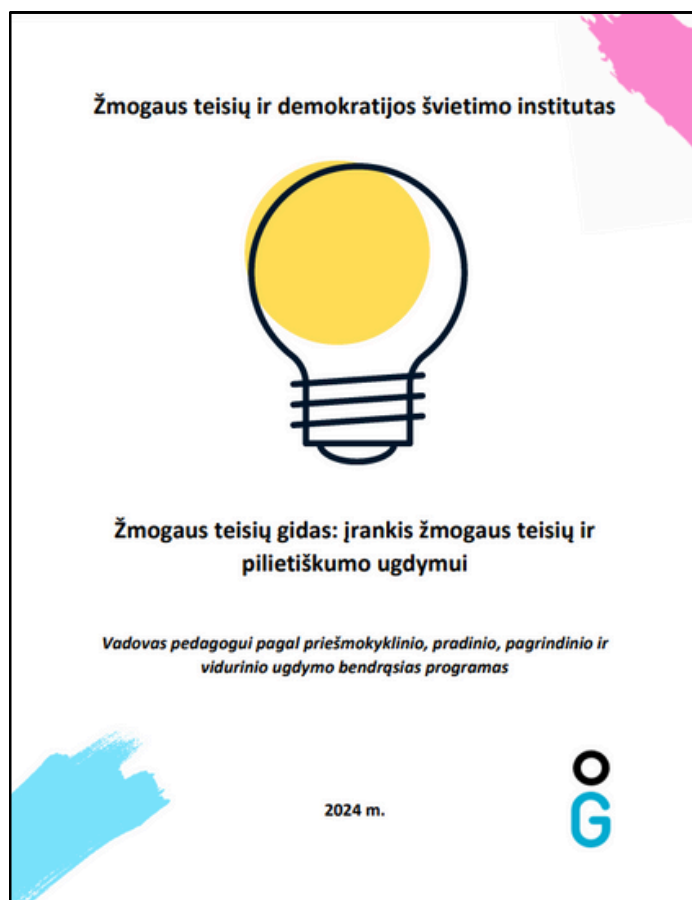
1. [Teismų praktika](#)
2. [Kas yra diskriminacija?](#)
3. [Kas yra žmogaus teisių pažeidimas?](#)
4. [Temos](#)
5. [Rasinė ar etninė kilmė](#)
6. [Vaizdo stebėjimas](#)
7. [Skundai dėl medicinos paslaugų kokybės](#)
8. [Nėštumo nutraukimas](#)
9. [Teisės](#)
10. [Kas yra žmogaus teisės?](#)

Džiaugiamės matydami, kad Gidas vis dažniau pasiekiamas iš mokyklų, profesinio mokymo įstaigų ir aukštųjų mokyklų, kas rodo Gido pasitelkimą perteikiant medžiagą įvairiose srityse formaliajame ugdyme.

Gido vadovas pedagogams

Siekiant, kad Gidas būtų prieinamas mokykloms, 2024 m. įstaiga paruošė vadovą pedagogui pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas, kuriame pateikiamas Gido turinio sąvadas, parodant kaip konkretaus dalyko turinys (temos, reikalavimai) gali būti siejamas su įrankiais, prieinamais Gide.

Lietuvoje Gido turinys prieinamas 3 kalbomis: lietuvių, anglų ir rusų. Gido turinys nuolat naujinamas ir plečiamas. Gidas taip pat prieinamas 11-oje valstybių, nacionalinėmis kalbomis ir anglų kalba, o kai kuriose valstybėse – ir rusų kalba, todėl gali būti įdomu su mokiniais ar savišvietos tikslais nagrinėti tam tikras Gido temas ir lyginamuoju aspektu.

Ateinančių metų tikslai

Įstaigos tikslai ir uždaviniai ateinantiems finansiniams metams išlieka tie patys.

Planuojami atlikti darbai:

- Gido turinio plėtra
- Gido žinomumo didinimas
- Žmogaus teisių švietimo paslaugų plėtra

